

قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا
 فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى
 الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (10) قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ
 أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ (11) وَأُمِرْتُ لِأَنْ
 أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ (12) قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ
 عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ (13) قُلِ اللَّهُ أَعْبُدُ
 مُخْلِصًا لَهُ دِينِي (14) فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ
 قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ (15)
 لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَ مِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ
 ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادُهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ (16) وَ
 الَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى

اللَّهُ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ (17) الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ
 الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَ
 أُولَٰئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ (18) أَمْ مِّنْ حَقٍّ عَلَيْهِ
 كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَمْ فَأَنْتَ تُنْقِذُ مَن فِي النَّارِ (19)
 لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ
 مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ
 اللَّهُ الْمِيعَادَ (20) أَمْ لَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا
 مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيَجُ فِتْرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ
 حُطَامًا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ (21)

Say: "O ye my servants who believe! Fear your Lord, good is
 (the reward) for those who do good in this world. Spacious is
 Allah's earth! Those who patiently persevere will truly receive a
 reward without measure!" Say: "Verily, I am commanded to

~~~~~

serve Allah with sincere devotion; "And I am commanded to be the first of those who submit to Allah in Islam." Say: "I would, if I disobeyed my Lord, indeed have fear of the chastisement of a mighty day." Say: "It is Allah I serve, with my sincere (and exclusive) devotion: "Serve ye what ye will besides him." Say: "Truly, those in loss are those who lose their own souls and their people on the day of judgment: Ah! That is indeed the (real and) evident loss! They shall have layers of fire above them, and layers (of fire) below them: with this doth Allah warn off his servants: "O My servants! Then fear ye Me!" Those who eschew Taghut,- and fall not into its worship,- and turn to Allah (in repentance),- for them is good news: so announce the good news to My servants,- Those who listen to the word, and follow the best of it: Those are the ones whom Allah has guided, and those are the ones endued with understanding. Is, then, one against whom the decree of punishment is justly due (equal to one who eschews evil)? Wouldst thou, then, deliver one (who is) in the fire? But it is for those who fear their Lord. That lofty mansions, one above another, have been built: beneath them flow rivers (of delight): (such is) the promise of Allah: never doth Allah fail in (His) promise. Seest thou not that Allah sends down rain from the sky, and leads it through springs in the earth? Then He causes to grow, therewith, produce of various colours: then it withers; thou wilt see it grow yellow; then He makes it dry up and crumble away. Truly, in this, is a message of remembrance to men of understanding.

(اے نبیؐ) کہو کہ اے میرے بندو جو ایمان لائے ہو، اپنے رب سے ڈرو۔ جن

لوگوں نے اس دنیا میں نیک رویہ اختیار کیا ہے ان کے لیے بھلائی ہے۔ اور خدا کی

زمین وسیع ہے، صبر کرنے والوں کو توان کا اجر بے حساب دیا جائے گا۔ (اے نبیؐ) ان سے کہو، مجھے حکم دیا گیا ہے کہ دین کو اللہ کے لیے خالص کر کے اُس کی بندگی کروں، اور مجھے حکم دیا گیا ہے کہ سب سے پہلے میں خود مسلم بنوں۔ کہو، اگر میں اپنے رب کی نافرمانی کروں تو مجھے ایک بڑے دن کے عذاب کا خوف ہے۔ کہہ دو کہ میں تو اپنے دین کو اللہ کے لیے خالص کر کے اُسی کی بندگی کروں گا، تم اُس کے سوا جس جس کی بندگی کرنا چاہو کرتے رہو۔ کہو، اصل دیوالیے تو وہی ہیں جنہوں نے قیامت کے روز اپنے آپ کو اور اپنے اہل و عیال کو گھاٹے میں ڈال دیا۔ خوب سن رکھو، یہی کھلا دیوالہ ہے۔ اُن پر آگ کی چھتریاں اوپر سے بھی چھائی ہوں گی اور نیچے سے بھی۔ یہ وہ انجام ہے جس سے اللہ اپنے بندوں کو ڈراتا ہے، پس اے میرے بندو، میرے غضب سے بچو۔ بخلاف اس کے جن لوگوں نے طاغوت کی بندگی سے اجتناب کیا اور اللہ کی طرف رجوع کر لیا اُن کے لیے خوشخبری ہے۔ پس (اے نبیؐ) بشارت دے دو میرے اُن بندوں کو جو بات کو غور سے سنتے ہیں اور اس کے بہترین پہلو کی پیروی کرتے ہیں۔ یہ وہ لوگ ہیں جن کو اللہ نے ہدایت بخشی ہے اور یہی دانشمند ہیں۔ (اے نبیؐ) اُس شخص کو کون

بچا سکتا ہے جس پر عذاب کا فیصلہ چسپاں ہو چکا ہو؟ کیا تم اُسے بچا سکتے ہو جو آگ
 میں گر چکا ہو؟ البتہ جو لوگ اپنے رب سے ڈر کر رہے اُن کے لیے بلند عمارتیں
 ہیں منزل پر منزل بنی ہوئی، جن کے نیچے نہریں بہہ رہی ہوں گی۔ یہ اللہ کا وعدہ
 ہے، اللہ کبھی اپنے وعدے کی خلاف ورزی نہیں کرتا۔ کیا تم نہیں دیکھتے کہ اللہ
 نے آسمان سے پانی برسایا، پھر اس کو سوتوں اور چشموں اور دریاؤں کی شکل میں
 زمین کے اندر جاری کیا، پھر اس پانی کے ذریعہ سے وہ طرح طرح کی کھیتیاں نکالتا
 ہے جن کی قسمیں مختلف ہیں، پھر وہ کھیتیاں پک کر سوکھ جاتی ہیں، پھر تم دیکھتے
 ہو کہ وہ زرد پڑ گئیں، پھر آخر کار اللہ اُن کو بھس بنا دیتا ہے۔ درحقیقت اس میں
 ایک سبق ہے عقل رکھنے والوں کے لیے۔

(ऐ नबी) कहो कि ऐ मेरे बन्दो जो ईमान लाए हो, अपने रब से डरो |
 जिन लोगों ने इस दुनिया में नेक रवैया इखतियार किया है उनके
 लिए भलाई है | और खुदा की ज़मीन वसीअ है, सब करनेवालों को तो
 उनका अज़्र बेहिसाब दिया जाएगा | (ऐ नबी) इनसे कहो, मुझे हुक्म
 दिया गया है कि दीन को अल्लाह के लिए खालिस करके उसकी
 बन्दगी करूँ, और मुझे हुक्म दिया गया है कि सबसे पहले मैं खुद
 मुसलिम बनूँ | कहो, अगर मैं अपने रब की नाफ़रमानी करूँ तो मुझे
 एक बड़े दिन के अज़ाब का खौफ़ है | कह दो कि मैं तो अपने दीन को
 अल्लाह के लिए खालिस करके उसी की बन्दगी करूँगा, तुम उसके
 सिवा जिस-जिस की बन्दगी करना चाहो करते रहो | कहो, अस्ल

~~~~~

दिवालिए तो वही हैं जिन्होंने क्रियामत के रोज़ अपने आपको और अपने अहलो-अयाल को घाटे में डाल दिया । ख़ूब सुन रखो, यही खुला दीवाला है । उनपर आग की छतरियाँ ऊपर से भी छाई होंगी और नीचे से भी । यह वह अंजाम है जिससे अल्लाह अपने बन्दों को डराता है, पस ऐ मेरे बन्दो, मेरे ग़ज़ब से बचो । बखिलाफ़ इसके जिन लोगों ने तागूत की बन्दगी से इजतिनाब किया और अल्लाह की तरफ़ रुजुअ कर लिया उनके लिए खुशख़बरी है । पस (ऐ नबी) बशारत दे दो मेरे उन बन्दों को जो बात को गौर से सुनते हैं और उसके बेहतरीन पहलू की पैरवी करते हैं । ये वे लोग हैं जिनको अल्लाह ने हिदायत बख़शी है और यही दानिशमन्द हैं । (ऐ नबी) उस शख्स को कौन बचा सकता है जिसपर अज़ाब का फैसला चस्पाँ हो चुका हो? क्या तुम उसे बचा सकते हो जो आग में गिर चुका हो? अलबत्ता जो लोग अपने रब से डरकर रहे उनके लिए बलन्द इमारतें हैं मंज़िल पर मंज़िल बनी हुई, जिनके नीचे नहरें बह रही होंगी । ये अल्लाह का वादा है, अल्लाह कभी अपने वादे की खिलाफ़वर्ज़ी नहीं करता । क्या तुम नहीं देखते कि अल्लाह ने आसमान से पानी बरसाया, फिर उसको सोतों और चश्मों और दरियाओं की शकल में ज़मीन के अन्दर जारी किया, फिर उस पानी के ज़रीए से वह तरह-तरह की खेतियाँ निकालता है जिनकी किस्में मुख्तलिफ़ हैं, फिर वे खेतियाँ पककर सूख जाती हैं, फिर तुम देखते हो कि वे ज़र्द पड़ गईं, फिर आखिरकार अल्लाह उनको भुस बना देता है । दरहकीक़त इसमें एक सबक़ है अक़ल रखनेवालों के लिए ।